

набутими знаннями, сформованими цінностями та досвідом приймати виважені доцільні рішення у життєвих ситуаціях.

Як сформувати такого учня?

Продовжувати шукати нові досконаліші засоби навчання, збагачувати вибір варіантів їх компонування, форми та прийоми педагогічної діяльності.

Література:

1. Аналітико-прогностичний супровід формування самоосвітньої компетентності учнів / Уклад : Буханова Н. В. , Чернікова Л. Г. – Донецьк: ОППО, 2003.

2. Пометун О. Компетентнісний підхід у сучасній історичній освіті / О. Пометун // Історія в школах України. – 2007. – № 6. – С. 3-12.

Корнійчук О. М.,
учитель географії та природознавства
ТНМК ШПЛ №2

ГЕОГРАФІЯ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

**«Мало знати – потрібно й використовувати,
мало бажати – потрібно й робити»**

Й. Гете

XXI століття часто називають епохою змін, інновацій, інтелекту, глобалізації, яка вимагає оволодіти ключовими компетентностями в інтелектуальній, громадянській, правовій, комунікаційній, інформаційних сферах, змінює суму знань необхідних сучасній людині та способи вивчення нового, докорінно змінює політику в галузі науки і освіти, формує багатонаціональні, надпредметні, базові компетентності.

Суспільство XXI ст. – це суспільство глобальної компетентності, основою якої є інформація та інформаційні технології.

Проте у давні часи люди не вміли пояснити явища природи, а тим більше звязки між ними. Вони не могли зрозуміти, як виникає легкий і сильний вітер, чому гримить грім і блискає блискавка, чому на морі іноді здіймаються велетенські хвилі а земля здригається землетрусами, чому ростуть і в`януть рослини. Щоб пояснити подібні явища люди придумували різних богів. Матір`ю всіх богів, яка народила небо, море і гори стародавні греки вважали богиню Землі – Гею.

Саме тому давньогрецький вчений Ератосфен ще у III ст. до нашої ери приступаючи до вивчення Землі, назвав своє заняття – географія. В цьому слові він з`єднав ім`я богині Землі зі словом «графо» – пишу.

Отже, слово «географія» можна перекласти «землеопис». З того часу вивчення Землі або її частин стали називати географією. Тому географію називають наукою стародавньою, оскільки виникла вона 2500 років тому.

Нині географія – це наука, яка вивчає і пояснює розподіл явищ у просторі – на Землі, материках, певних країнах чи населених пунктах. Вона шукає відповіді на запитання «де?» і «чому?». Вона розкриває зв'язки між світом людини і світом природи, вона роз'яснює, як краще використовувати багатства природи і що робити, щоб природа не збідніла, щоб не зникли ліси, не змілили річки, не втратили родючості ґрунти.

Сучасна географія розгалузилась і перетворилася на систему наук.

Фізична географія вивчає природу Землі (з грецької фізис – природа).

Соціальна і економічна географія вивчає населення і його господарську діяльність (тобто Землю як оселю людства).

Отже, географія – це система наук, які вивчають різноманітність природи землі, розташування населення і його господарську діяльність, взаємодію природи і людства.

Щоб здобути географічні відомості та знання, користуються різними методами: описовим, експедиційним, історичним, літературним, картографічним, аерокосмічним, моделювання.

Насичені інформацією географічні журнали і газети, довідники, енциклопедії, карти, атласи. Багато нового, корисного, цікавого можна дізнатися з радіо- і телепередач. За допомогою всесвітньої комп'ютерної мережі – Інтернету – можна в лічені хвилини обмінюватися географічною інформацією – картографічною, текстовою, відео, звуковою.

На сучасному етапі розвитку географії дослідження проводиться в таких напрямках:

- вчені знайшли в мозку ссавців компас;
- попереджають про настання нової геологічної епохи;
- виявлено 30 тисяч раніше невідомих підводних гір;
- древні риби могли пересуватись по суші;
- в підлідному озері Антарктиди знайшли життя;
- ядро Землі повністю замерзне через мільярд років;
- дерева можуть стати небезпечними для життя на Землі;
- половину всього кисню на планеті виробляє планктон;
- через 85 років зникне 7 великих міст;
- на відстані 54 с. р. від Землі виявили нову планетну систему;
- біологи визначили точний вік, коли в людини настає старість;
- на Сонці є свої пори року.

*«Кожен учень повинен одержувати освіту не уявну,
а справжню, не поверхову, а ґрунтовну»*

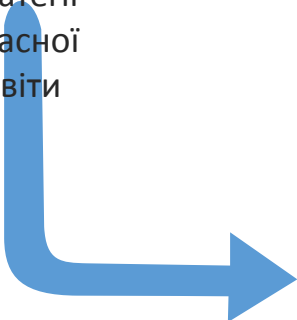
В. О. Сухомлинський

Головні стратегії сучасної освіти

Враховуючи бурхливий розвиток комп'ютерних технологій, навчання майбутніх користувачів для інформаційного суспільства повинно стати масовим та достатньо швидким

Головні
стратегії
сучасної
освіти

Формувати інформаційну культуру учнів повинен кожен вчитель, а не лише вчитель інформатики

Успіхи учнів безпосередньо залежать від якісної підготовки педагогів

Основними завданнями вважаю:

- відібрати зі своїх методичних надбань усе прогресивне,
- змінити, модернізувати, трансформувати навчальний процес так, щоб забезпечити його дослідницький, пошуковий характер.

Такий підхід сприяє розвитку мислення, розумових творчих здібностей учнів. Учні психологічно краще готуються до сприйняття невідомого, нового для них. Це зумовлює не тільки кращі результати в навчанні, а й сприяє формуванню особистості, таких моральних якостей, як цілеспрямованість, наполегливість, принциповість.

Застосовуючи різні форми і методи навчання, намагаюся робити так, щоб для учнів поступово розкривався:

- світ таємниць і відкриттів;
- світ різноманіття природи, життя та побуту людей у ній;
- світ наукових дискусій, поразок та перемог;
- світ могутності природи і водночас її беззахисності.

Процес навчання спрямовую так, щоб дітям було цікаво вчитися. Інтерактивне навчання спрямоване на розвиток особистості учнів.

Інноваційні технології навчання географії

Інтерактивні методи навчання, які я використовую на уроках:

- Географічна розминка «Лови помилку»
- «Чомучка»
- Розв'язування проблемних ситуацій;
- Мозковий штурм
- Мандрівка
- Метод «Дерево рішень»
- Метод «Мікрофону» та метод «Прес»
- Ігрова діяльність
- Групова робота
- Використання ІКТ

Головоломки та логічні ланцюжки розвивають логічне мислення

- Закінчіть речення:
 - а) з висотою температура повітря...;
 - б) завод з виробництва глинозему знаходиться у...
- Заповніть пропуски у реченні:
 - а) коли дві літосферні плити....., то утворюються гори;
 - б) Австралія – це най..... материк планети.
- Складіть слово і дайте визначення поняття:
 - а) ф о р с е д і г р а – гідросфера;
 - б) к н о т а т і к е – тектоніка.

Логічні ланцюжки (потрібно відкинути зайве слово і пояснити чому воно зайве)

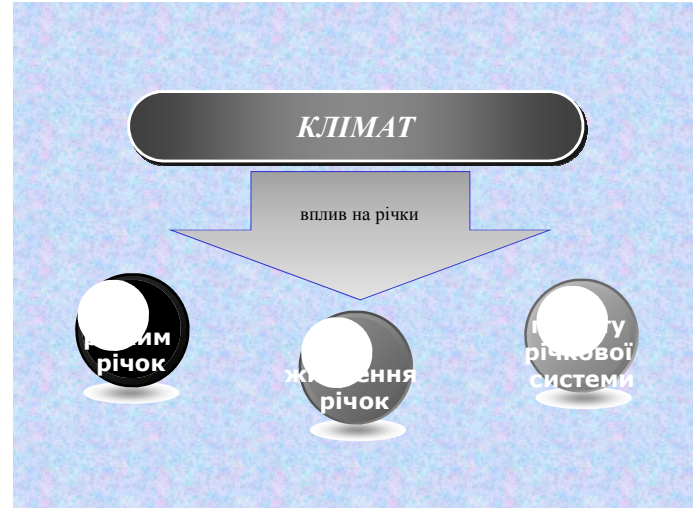
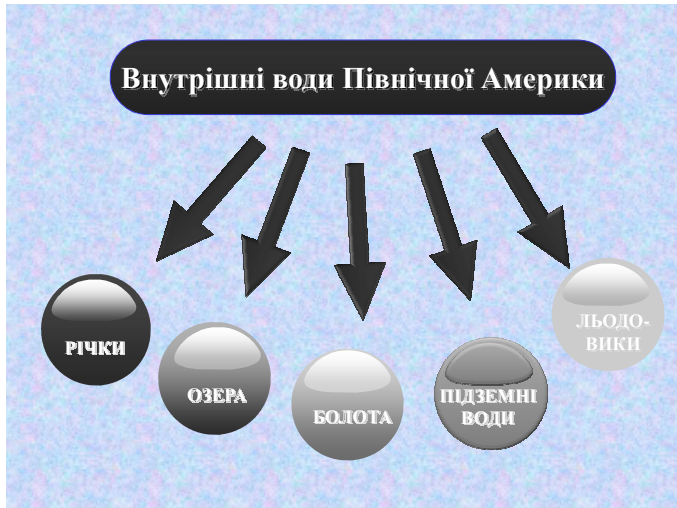
- а) термометр; а) Чорне; а) Львів;
- б) барометр; б) Каспійське; б) Одеса;
- в) сейсмограф; в) Азовське; в) Донецьк;
- г) гігрометр. г) Червоне. г) Харків.

Підбери пару(записано у довільному порядку в дві колонки географічні терміни чи назви. Потрібно стрілками з'єднати відповідні пари)

Гірські системи	Вершини
Кавказ	Еверест
Альпи	Народна

Опорна схема – це ефективний метод уроку.

Опорна схема – це вид стислого запису, що слугує засобом графічного узагальнення вивченого матеріалу й сприяє легшому його засвоєнню.

Використання опорних схем сприяє

- Осмисленому засвоєнню понять
- Формуванню глибоких знань
- Розвитку логічного мислення
- Розвитку пам'яті
- Розвитку здатності до аналізу
- Розвитку в учнів самостійної роботи
- Розвитку в учнів самоконтролю
- Керуванню пізнавальної діяльності учнів

Інтерактивні карти – новий тип інтерактивних засобів навчання, які мають властивості географічної карти, а також з'являються нові властивості:

- можливість зміни змісту карти;
- виділення основної території;
- використання на уроці декількох карт;
- накладання карт;

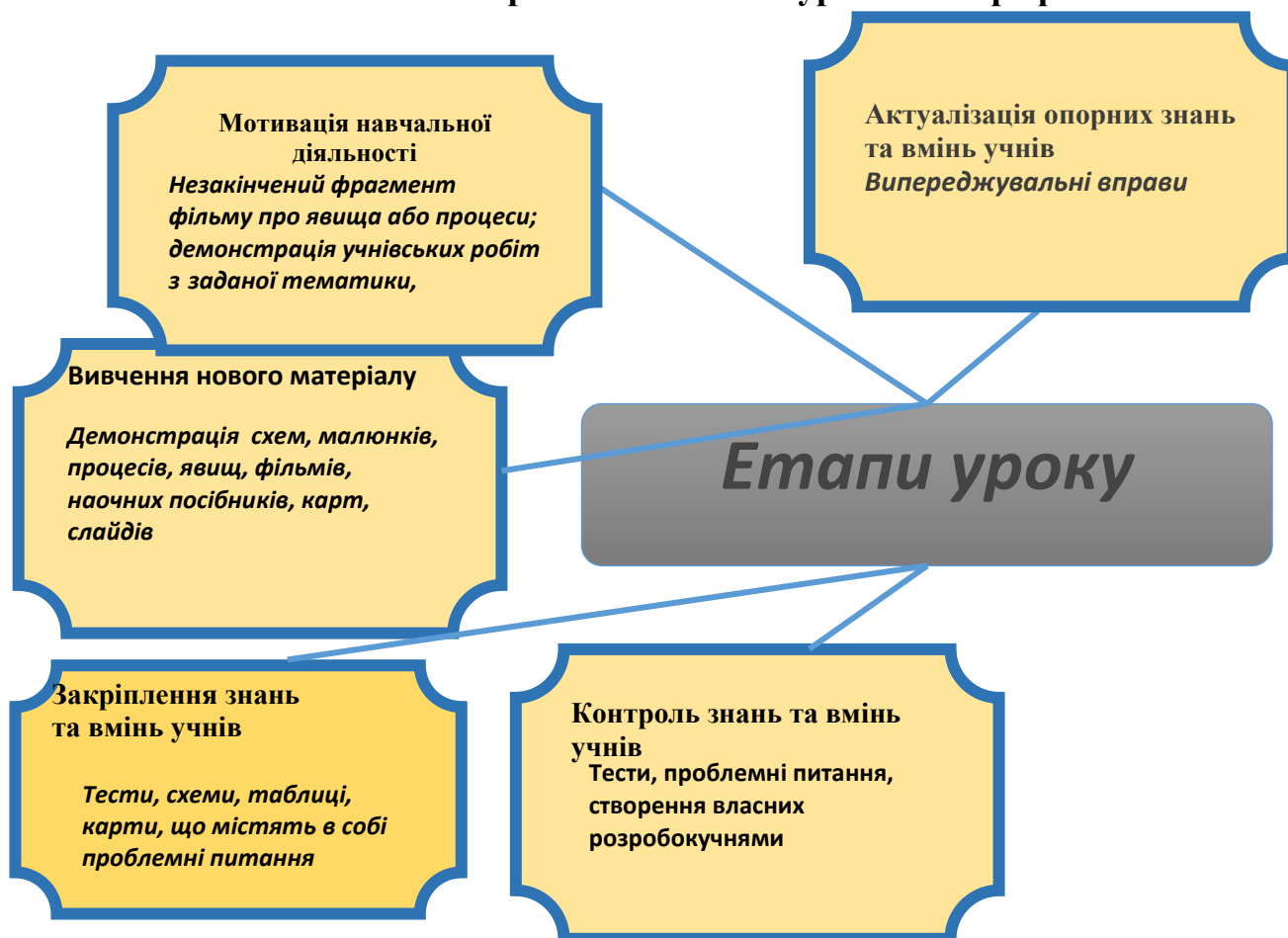
- виконання різноманітних завдань на контурних картах (практичні роботи, різні вправи)

Мультимедійні презентації – ефективна форма роботи в процесі розвитку творчих здібностей учнів.

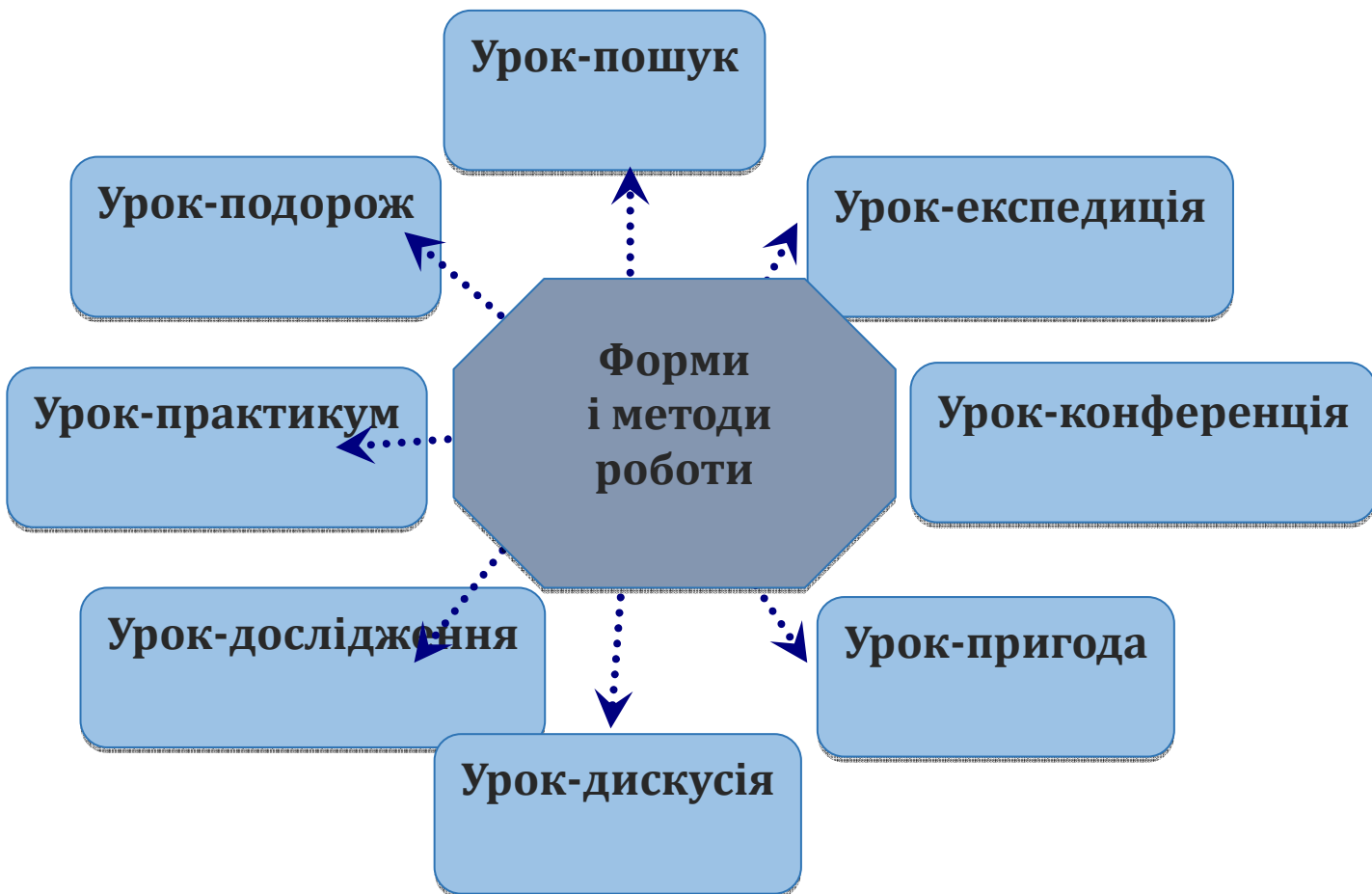
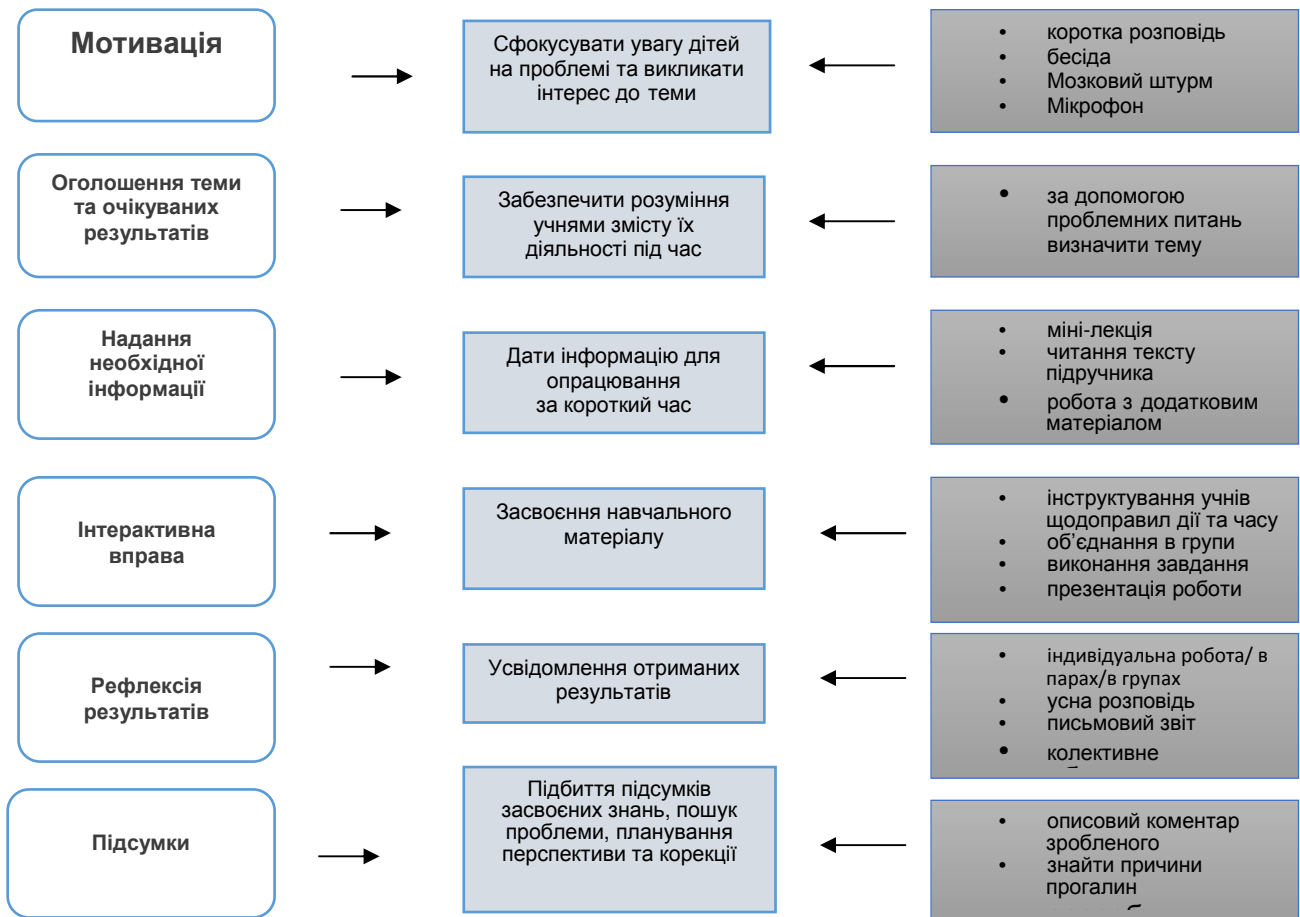
- У навчанні особливе значення надається власній діяльності дитини, її пошуку, розвитку творчої уяви, усвідомленню і застосуванню нею нових знань.

- У ході створення презентацій учні розвивають своє мислення і творчу уяву, використовуючи прийоми порівняння, виділення головного в навчальному матеріалі.

Можливості використання ІКТ на уроках географії

Орієнтовна структура уроку із застосуванням інтерактивних технологій

Результати педагогічної діяльності

Моїм творчим кредо є реалізація прогресивних методів навчання, які можуть забезпечити високий рівень засвоєння учнями вивченого матеріалу; зробити так, щоб навчання для дітей не було тягарем, а диктувалось їх внутрішньою потребою і бажанням здобувати знання.

Навчання повинно бути цікавим, яскравим, емоційно-образним. «Нудні уроки тільки й можуть, що викликати ненависть до викладача і до того, що викладається» (Ж.-Ж. Руссо)

Напрями та форми позакласної роботи з географії

Висновки

Систематичне використання на уроці інтерактивних технологій сприяє наступному:

- зростанню продуктивності уроку;
- реалізації міжпредметних зв'язків;
- уможливленню організації проектної діяльності учнів зі створення навчальних програм під керівництвом викладача;
- логічному викладу навчального матеріалу, що значно підвищує рівень знань учнів;
- покращенню взаємин «учень-викладач»;
- зміні ставлення учнів до комп'ютера: вони починають сприймати його як універсальний інструмент для роботи в будь-якій галузі людської діяльності.